

KRÓNIKA

A VAJIDASÁGI ROMÁN ÍRÓK TALÁLKOZÁSA VERSECEN

A vajdasági román írók és kultúr munkások nemrégiben tartották meg második megbeszélésüket Versecen. A fiatal román írók háromévi munkájukat mérlegették, annak az irodalomnak a munkáját, amely a népből nőtt ki és elválaszthatatlan a jugoszláviai román kisebbség életétől és fejlődésétől, de épp úgy elválaszthatatlan az egész román népi kultúrától és irodalomtól is.

Ezen a megbeszélésen részt vettek a vajdasági szerb, magyar és ruszin kultúr munkások és írók képviselői is, akik felszólaltak a megbeszélésen. Annak a meggyőződésnek adtak kifejezést, hogy az irodalom útján is méginkább közelebb kell hozni a vajdasági román kisebbséget a szerb, magyar és Vajdaság valamennyi testvéri népéhez.

A román írók táviratban köszöntötték Tito marsallt, és megígérték, hogy a jövőben még fokozottabb munkával, Jugoszlávia többi testvérnépével együtt, építik a szocializmust hazánkban. Levelet intéztek a Román Népköztársaság íróihoz, amelyben megalapították, hogy a Tájékoztató Iroda határozata előtt a romániai írók ellátogattak Jugoszláviába, alkalmuk volt meggyőződni, hogyan épül a szocializmus hazánkban, és akkor sokat írtak erről. Később azonban ahelyett, hogy a jugoszláviai román kisebbség életéről, nagyszerű munkájáról írtak volna, amellyel hazánk többi dolgozóival közösen építik jobb jövőjüket a sértések és a rágalmak özönvizét zúditották reánk. A Szovjet Szövetség által vezetett elvszerűtlen és ellenforradalmi hadjáratokhoz csatlakoztak a Zaharije és Sztanu típusú román írók, akik tájékoztatóirodás

ügynökök módjára elakarják rejteni az igazságot, és hazánkról és a román kisebbségről becsmérlő módon írnak.

Jugoszlávia népei sohasem zárkóztak el attól, hogy a világ haladó írói megismerjék a valóságot hazánkról. Számos író, aki meglátogatta hazánkat, elragadtatással írt a látottakról, s visszautasítja az ellenforradalmi hajszát, mert tudja, hogy azok akik támadják népeinket és sikereinket, nem rendelkeznek semilyen erkölcsi alappal és csak a tájékoztatóirodás vezetőik nyomására teszik. De épp így a Román Népköztársaság dolgozói sem fogadják el a romániai írók hazugságait.

A levélben a vajdasági román írók kifejezésre juttatták azt is, hogy hazánkban nem követelnek tőlük semmi olyat, ami valótlanul volna, ami ne lenne a forradalmi szolidaritás nagy eszméinek szellemében, semmi olyat, ami ne egyezne a vajdasági román írók tapasztalataival és meggyőződésével. »Teljes szabadságot élvezünk — írják — és büszkék vagyunk arra, hogy állásfoglalásunkkal hozzájárulhatunk ahhoz, hogy az embert és az emberiséget ne fosszák meg méltóságától. Szeretjük hazánkat és a szocialista Jugoszláviát és verseinkben megénekeljük a dolgozók millióinak magasztos tetteit».

A KUPUSZINAI NÉPI TÁNC-SZEMINÁRIUM

Május 27—29-ig Kupuszinán sikeres népi tánc-szemináriumot tartottak. A szemináriumon 52 hallgató vett részt Vajdaság magyar kultúregyesületeiből. A szemináriumon gyakorlati és elméleti órák útján megismertették a hallgatókat az eredeti kupuszinai ma-

gyar táncokkal. A hallgatók a kétnapos szeminárium alatt megtanultak öt eredeti táncot, ami tekintetbe véve a táncok figuráinak és elemeinek nehezségét, sikernek könyvelhető el. Az elsajátított öt tánc a »Ritka búza«, »Nagybokázó«, »Kormagyar«, Magyar rázós«, valamint a »Nagy Kata«.

A szemináriumon a táncok betanulása mellett az elméleti órákon foglalkoztak még a népviselettel, a népi zene elemeivel, a néptáncosok öltözködési módjával stb. Nagy segítséget nyújtottak a szeminárium megtartásáig a kupuszinai parasztok, akik állandóan rendelkezésükre álltak a hallgatóknak, ők mutatták be a táncokat, csoporttáncokat, színes népviseleteket, szokásokat, hagyományokat.

A kupuszinai néptáncok jelentős helyet foglalnak el a vajdasági magyar néptáncok között. Előadásuk nagyon nehéz, táncelemeik tipikusak és jellegzetesek, előadásukhoz élénkség és temperamentum szükséges.

A vajdasági Kúlrészövetség Magyar osztálya azzal a céllal rendezte ezt a szemináriumot, hogy magyar kultúregyesületeink megismerjék eredeti vajdasági magyar néptáncainkat és hogy ezek a néptáncok közkinccsé váljanak. E célból a jövőben is rendelkeznek majd különféle szemináriumokat, így Bánátban és Dél-Bánátban, hogy kultúregyesületeinkben ápolni tudják népi táncainkat, amelyek népművészetünk drága és megbecsülendő értékei.

MILIVOJ NIKOLÁJEVICS RAJZAINAK GYŰJTEMÉNYES KIADÁSA

A grafika, a művészet egyik ága a legegyszerűbb és a legkönnyebben hatolhat a nép közé, és ott olyan hatást gyakorolhat, amely megfelel a művészet feladatának: megmagyarázhatja az igazat. Illegálitása idején, a munkás mozgalomnak nagy segítséget nyújtott a grafika. Különféle alakban jelent meg: a napi sajtóban, röpiratokban, plakátokon, képeskönyvekben, vagy mint a festőművészek külön gyűjteménye, akik arculatukkal magyarázták az embereknek, milyen az életfelfogásuk, az a felfogás, amely megegyezett az elnyomott milliók vágyával. Egyetlen grafikai gyűjtemény előállítása

aránylag könnyebb és olcsóbb, mint színes képek másolatának előállítása, és ezért sok illegális és féllillegális kiadásban kitűnően pótolta a szöveget. Hazánkban néhány gyűjteményt az uralkodó osztály cenzurája miatt igen súlyos körülmények között kellett kinyomatni. De mégis napvilágot látott, hatása is volt, amellett, a nép kezdte megérteni, megszeretni a művészetet, mert a művész alakításaiban minden ember meglátta önmagát, saját életét és saját küzdelmeit. Honore Daumier, a nagy francia festőművész, ma is időszertű, mindenki megérti és szereti, mert bemutatta a párisi kommun nagy napjait, harcosait, ellenségeit, és bebizonyította a proletariátus harcának helyességét és szükségszerűségét. A nagy művész lapjain csoportokat látunk, a megrémült burzsoázia előítéletektől telt arculata jelenik meg előttünk, amely megijed az új erőktől, az új tényektől az embériség életében. Sok művész követte Daumiert, és folytatta megkezdett munkáját.

A grafika nálunk is lerotta a maga tartozását a társadalomnak. A háború előtt Gyorgye Andrejevics Kun, Krsztó Hegedusics, Ismet Muzejnovics és mások ábrázolták lapjaikon a mi emberünket mindennapi kenyeréért folytatott küzdelmében, börtönben, mindennapi munkájában. A népfelszabadító háború alatt számos művésznk sok szabad kiadásban járult hozzá a munkához. Új erők jelentkeztek, akik a főlzabaduláshoz a mai napig körülményeinkhez képest elég nagyszámú gyógynövényt adtak ki.

Milivoj Nikolájevics is e fiatalabak közé tartozik. A háború előtt kezdett tanulni, de a háború súlyos éveiben nem dolgozott. Csak a felszabadulás utáni új körülmények közepette jelentek meg első rajzai. Eleinte a háború hatása alatt állott, de később lapjain a mi életünket is láthattuk. Egy kicsiny, elmaradott ország kezdte építeni a szocializmust, amely a kezdet fokán sokat követel; de még mindig keveset nyújthat. Milivoj Nikolájevics a közösség életét élte; és résztvett ebben a nehéz munkában. Figyelte az életet és jegyezte a velejét. Érthető, hogy óriási nehézségei voltak. Megkellett változtatnia a nyelvet. A mi embereinkről nem lehetett francia nyelven beszélni, ahogyan az ő idejéből való festőgeneráció tanulta. Ilyen körülmények

között az élet sokat követelt művészeinktől, eleinte azonban keveset kapott. Az erők kifejlődésével fokozatosan haladtunk előre és előre haladunk most is.

Milivoj Nikolajevics rövid idő alatt egész tömeg rajzot készített erről az életről. Közülük válogatta azokat, amelyeket a falunk szánt és egy gyűjteményt készített belőlük, amely a napokban jelent meg. Jól tette, mert a paraszttömegek a felszabadulásig nem nagyon ismerték a művészet célkitűzéseit. Ebben a gyűjteményben látni fogják önmagukat, életüket és munkájukat, a művész verejtékes vágyát, hogy szoros kapcsolatot teremtsen a néppel. Látni fogják az új valóság értelmét, amelyben ők maguk is résztvesznek. De észlelni fogják azt is, hogy a művész igyekezett képekkel magyarázni, kik azok, akik őket gátolni akarják ezen az úton.

Ez a gyűjtemény, ha nem is teljesen, új falunkat magyarázza. A rajz biztos, tiszta, könnyű, egyszerű és megközelíthető. A grafikában feltétlenül szükséges modor, amely sok eddigi gyűjteményünkben unalmas volt, itt nem toladó. Egyes lapoknak (1, 4, 7, 8, 13, 17, 20, 24) sajátos bájai vannak. Persze, itt-ott egyenetlenségeket is találunk. Vannak kitűnő minőségű részletek, de vannak gyengébbek is. Különösen nagyobb figurális összetételeken észlelhető ez. A szerző ezt, az előszóban maga is elismeri, mondván, hogy a figurális összetételeket a helyszínen figyelte meg, ott rajzolta meg a vázlatot, a belerajzolt részletek pedig a műteremben készültek. Ez teljesen érthető, mert ami a színhelyen készült, mindig jobb és élethűbb. Mégsem szabad elfelejteni, hogy ez igen nehéz probléma, mert festőművészeink munkáját az élet szélesebbkörű és lendületesebb feladatok elé állítja. Ilyen feladatok a közelmúltban még nem voltak, mert akkor a művész egész munkája személyes, bensőséges élményeken alapult, amelyek néha az érzésnek csak némi árnyalatait mutatták. Ez sem megvetendő dolog, az igaz. De nem minden.

A szerző maga mondja az előszóban, hogy » a falu ilyen tematikájának csak a kezdetén vagyunk, mert nem tudtuk bemutatni azt a változatos, gazdag és valóban kiaknázzhatatlan tartalmat, amelyet falunk nyujt-

hat, különösen ma, szocialista átalakulásának idejében«. Az élet sokkal előbbre haladt, mint művészetünk, amelynek ezt először utól kell érnie és azután elhagynia. Nálunk ez a gyűjtemény hosszú idő után az első kísérlet arra, hogy képen mutassuk be az igazságot minden alakjában, hogy közeledjünk a természethez és ezt a népnek világosan bemutassuk. Mindaz, amit nálunk ma csinálnak, ugródeszka az utánunk következő új művészek részére. Annak az alapnak a megteremtése ez, amelyről elindulnak a további, biztosabb, szélesebb és szilárdabb úton. Hogy itt nehézségek vannak azt nem kell hangsúlyoznom. Nem szabad elfelejteni, hogy művészetünk biztosan halad előre, hogy minden előítélettől és betegségtől mentes, hogy művészeinknek adva van minden lehetőség és szabadság arra, hogy személyes tapasztalataikkal, tehetségükkel, a nagy mesterek segítségével, minden idők művészetének felhasználásával, és a pozitív sikerek fellelésével megkeressék és megadhassák életünkre vonatkozó felfogásuknak és magyarázatuknak, saját, egyéni kifejezését. Minőséget követelünk de ez nem csak a kifejezés eszközeire, hanem az életmegnyilvánulások értékelésére is vonatkozik.

Amit az előbb megírtam, csak általánosítás, de ugyanez vonatkozik Milivoj Nikolajevics rajzaira is, mert ez a gyűjtemény nem véletlenségből teremtődött. Ez a közönségből ered, éppen úgy, ahogy Milivoj Nikolajevics sem bírálható meg, amíg meg nem ismerjük a környezetet, amelyben dolgozik és amíg nem tudjuk, milyen problémái vannak. Mindenesetre ez a gyűjtemény komoly munka, amelyet üdvözölni és értékelni kell. Dolgozó parasztunk meg is teszi ezt.

Végül szólnom kell a könyv technikai kiviteléről is. Milivoj Nikolajevics kénytelen volt egyes példányokat aszerint kiválogatni, hogy nyomda-technikai szempontból megfelelnek-e. Egyes lapok túlsótétek, vagy túlvilágdsak voltak, sok példány pedig a nyomdában bepiszkolódott és bezsírozódott. A »Propaganda« grafikai osztálya összes alkalmazottainak fázrasztó és odaadó munkáját a nyomda sok ízben tönkre tette. A jövőben erre több figyelmet kell fordítani.

Boskó Petrovics

**LYUDMIL SZTOJANOV »KOLERA«
CÍMŰ KÖNYVE (A »MATICÁ
SZRPSZKA« KIADÁSA, NOVISZÁD)**

A »Kolera«, Lyudmil Sztojanov, ismert bolgár író háborús naplója, az 1913-as szerb-bolgár háború eseményeivel foglalkozik, amikor is a bolgár csapatok hadüzenet nélkül megtámadták a szerb hadsereget. Az Ozmán Birodalom bukása után a balkáni királyok között imperialista veszekedések folytak Makedónia körül, amelyre igényt tartott a szerb, bolgár és görög királyi hatalom is, egyáltalán nem véve tekintetbe a makedón nép érdekeit és nemzeti függetlenségét. Ferdinánd császár és a katonai fasiszta klikk kalandor mesterkedésének a bolgár nép fizette meg az árát, amely a háborúban elvérzett, kiéhezett és a kolerától tizedelve vereséget szenvedve, vezetőiben csalódva tért vissza a harctérről. Ekkor kezdett jelentkezni nála annak a gondolatnak a csirája, hogy ez a háború csak az uralkodó rezsim érdekeit szolgálta.

Sztojanov »Kolera« című könyvét 1935-ben írta, a fasiszta eszmék mind nagyobb térhódításának idején. Ez a műve eszmei és művészi tekintetben kétségtelenül fejlődést jelent irodalmi alkotóművészetében. Könyvében vádolja és ítéli az imperialista mézszárlást, piszkos mesterkedéseiket és terveiüket, pörére vetköztetve bemutatja a hazug hazafiasságot, amelynek nevében a burzsoá hatalomtartók a népeket lövészárkokba, testvérgyilkos háborúba kergetik. Ez a mű komoly irodalmi alkotás, amely túlhaladja egy háborús napló kereteit. Sztojanov nyugodtan, kimérten adja elő mondanivalóját. Csak a legszükségesebbeket közli az olvasóval, de leírása eredeti és friss. A feldolgozott anyagot jól megválogatta, és kitűnően kidolgozta. Néha azonban, csak a dolgok felszínét érinti, nem hatol mélyebben az emberek lelkébe, nem elemzi gondolkodás módjukat, érzéseiket s így a »Kolera« alakjai sokszor csak vázlatosak, nincsenek kellő mértékben megvilágítva és egyoldalúan hatnak.

A »Kolera« írója hűen visszatükrözte az egyszerű bolgár ember tespedtségét, akit kimerítettek az esztelen háborúk, a hiábavaló vérontások és, aki békés élet után vágyódik. Mert végeredményben miért is van szükség háborúra? Sztojanov keserűen megjegyzi: »Ez a medréből kiterélt élet... Ime az embernyájak, amelyek,

akárcsak sokezer évvel ezelőtt, elindultak a halálba a halál nevében... Ők a hazugságok borából isznak, és csak a halál színe előtt ismerik meg az igazságot. Amikor már késő, csak akkor ismerik meg a dicsőség értelmét, a zászlók szent jelképét, a bátorság és eltökéltség igazi jelentőségét.— a hazugságokat, a szilárd acélt, amelyből láncot kovácsolnak az elbutult emberiségnek«. A háború valóban a medréből kiterélt élet és még ettől is több, rettenetes, de néha szükséges, — akkor, ha igazságos, ha megtámadnak, ha védekezni, ha forradalom. Sztojanov, ezt könyve végén érinti, amikor is diszkrétén, spontánul kibontakozóan leírja a szófiai munkások tüntetését, akik az »Internacionálé« hangjai mellett menetelnek...

**A ZOMBORI JÁRÁS
KULTÚREGYESÜLETEINEK
RENDKÍVÜLI GYÜLÉSÉRŐL**

A zombori járás kultúregyesületei a közelmúltban tartották meg rendkívüli gyűlésüket a zombori Városi Színház nagytermében. A gyűlésen az egyesületek kiküldöttei mellett más járási és városi tömegszervezetek tagjai is résztvettek.

Abból a céiből hívták össze a gyűlést, hogy megvitassák a hat hónapos kultúr-verseny eredményeit és, hogy szétösszák az ajándékokat az egyesületek és a különösen kitűnt tagok között.

A beszámolóból és a vitából látszott az, hogy a kultúregyesületek és a Járási Szövetség ebben a versenyben jelentős eredményeket ért el. Így, ebben az időszakban 8 új kultúregyesületet szerveztek meg 1465 taggal. A már meglévőkre pedig 1921 új tag iratkozott be. 7 új kórust alakítottak, 2 tamburászenekart és 9 folklór csoportot... A falusi könyvtárak 4700 könyvvél emelték példányszámukat, a 12 könyvkiállításon több mint hat-ezer könyvet adtak el. 38 könyvbe-mutatót tartottak és 11 irodalmi estet.

A gyűlésen szétosztották a Járási Szövetségtől előírányzott jutalmakat. 4 kultúregyesületet jutalmaztak meg és 11 személyt, összesen 70.000 dinárral. Ezek mellett megdicsérték 5 egyesületet, 6 drámai együttest és 50 tagot a legaktívabbakból.

Az első díjat (rádiót) a kupuszinaí »Petófi Sándor« kultúregyesület kapta, a két második díjat a sztanisicisi

és klyaicsevói egyesületek kapták (egy-egy könyvtárat 6000 din. értékben.)

Végül a Tartományi Szövetség titkára, Saletics Milos elvtárs üdvözölte a gyűlést, és az elért eredményekért elismerését fejezte ki a kiküldötteknek.

A gyűlés után a Városi Népszínház Nusic »Obicsán csövek« c. darabját mutatta be a kiküldöttek tiszteletére.

Zombor járás kultúrszövetsége elérte célját látogatásaival, szervezésével, és példaként állíthatjuk a többi járási szövetségek elé.

S.

AZ ÖTÉVES MACEDÓN NEMZETI SZÍNHÁZ

1945 áprilisában nyílt meg Szkoplyében a Macedón Nemzeti Színház, azonban a macedónnyelvű színjátszásnak nem ez volt az első megnyilvánulása. Ha, ennek a színjátszásnak nincsenek is olyan hagyományai, mint a beográdi, zágrebi vagy lyublyanai színházak magas színházi kultúrája, de létezett, és élő, hatékony erő volt a nép körében. Már a múlt század első évtizedeiben, a török elnyomás alatt élő macedón nép körében mutatkoznak a nemzeti színjátszás első jelei. Veleszben, Jordán Hádzsi Konsztantinov és Rajka Zsinzifov költő színészcsoportot szervezett, amely macedón nyelven játszott. Ennek az első, macedón színészgárdának szinte forradalmi szerepe volt a macedón népi öntudat felkeltésében, megerősítésében. Ez a színjáték a későbbi évtizedekben is követésre talált, és mindig forradalmi erőt jelentett (pl. a prílepi, bitolyi, szaloniki és veleszi úgynevezett tanítói-színész csoportok. Hivatásos, macedón színjátszás mégsem indulhatott, ennek a népnek, ezt a jogát nem ismerték el a történelmileg hozzánk közelebb fekvő időkben sem, — a két háború közötti időben, tehát 1918 és 1941 között. — A szkoplyei színház, amely ebben az időkben alakult, és új épületet is kapott, nem volt a macedón nép színháza, ellenkezőleg asszimilációs-elnemzetlenítő politikát szolgált. Valójában, a kis színjátszó csoportok voltak ebben az időben is a macedón színjátszás igazi hordozói. S mivel a JKP már ebben az időben átvette a macedón nép egész harcának irányítását, ezek a kis csoportok

a munkásszervezetek, szakszervezetek, haladó diákszervezetek kebelében működtek. Mindez hozzájárult a tömeg neveléséhez és forradalmiasításához a két háború közötti időkben. E csoportok működésének nyomait megtaláljuk a Népfelszabadító harcoknak időszakában is. A »Koco Racin« művészi csoport a Népfelszabadító Hadsereg és partizánkötőtelékek mellett működve, már a népi forradalom művészetét fejezi ki és ebből a forradalmi munkából nőtt ki a szkoplyei, macedón, nemzeti színház is. Az új színháznak, — amelynek most öt éves jubileumát üli meg Macedónia népe, — első szereplői is a »Koco Racin« művészi csoport tagjaiból kerültek ki.

Ennek, a fiatal munkaközösségnek nem kis nehézségekkel kellett megküzdnie, hiszen a macedón irodalmi nyelv végleges kialakulásának időszaka összeesik a színház fennállásának öt évével. Aztán itt volt a műsorkérdés, a realista rendezés kialakításának kérdése, a világirodalom nagy színpadi műveinek fordítása, és első bemutatása stb. A legnagyobb nehézséget, mégis az eredeti, korszerű macedónnyelvű színpadi művek hiánya okozta. Odaadó munkával sikerült a legfőbb nehézségeket leküzdni, és öt éves jubileuma ünnepén, a színházi együttes megállapíthatja, ha nem is végzett teljes munkát — jó munkát végzett. Itt kell megjegyezni, hogy a szkoplyei operatársulat is már egy éve működik, ez viszont a macedón zenei életnek jelentős állomása.

JOHN PRIESTLEY ANGOL ÍRÓ ÉS THÜRING OSZTRÁK FIZIKUS LEVELE ILJA EHRENBURGHÓZ

Ilja Ehrenburg orosz író nemrégiben felhívta a nyugati írókat, hogy lépjenek fel az atomerő háborús célokra való felhasználása ellen és ítélik el mindazokat a kormányokat, amelyek megkísérik, hogy atombombát dobjanak bármelyik ország lakosságára.

John Priestley, ismert haladószelemű angol író nyílt levélben válaszolt Ehrenburg felhívására. Ehrenburgnak arra a javaslatára, hogy figyelmen kívül kell hagyni a társadalmi, politikai és esztétikai nézeteket, Priestley azt válaszolta, hogy nem sok idővel ezelőtt Ehrenburg és

kollegái a szidalmak valóságos özönét zúdították a nyugati írókra. Ezek a szidalmak pedig vadak és méltatlankok voltak. »Októberben Ön olyan messze volt — írja Priestley, — mint a tibeti láma s megközelíthetetlen magasságból dörgedezett a mi dekadenciánk ellen. Áprilisban az előtérbe lép, és arról beszél nekünk, hogy ne tartsuk annyira a távolságot. Mit jelent mindez? Az itteni cinikusok azt mondják nekünk, hogy az Önök hirtelen változó álláspontja teljesen a politikai bizottság napi politikájától függ«.

Priestley megemlíti, hogy ő abban a kedvező helyzetben van, hogy írhat, amit akar, tekintet nélkül az államhatalmi szervekre.

»Bírálja — írja tovább a levelében — mint ahogy én is kész vagyok bírálni azt a végtelenül káros áskálódást, annak a politikának makacs folytatását, amely bukáshoz vezet; azoknak az embereknek az örülségét, akik megittasodtak saját hatalmuktól; azokat a fantasztikus kísérleteket, hogy mindenáron rákényszerítsenek más embereket, hogy változtassák meg életmódjukat, és az Önökével helyettesítsék. Ez a kötelessége az igazi írónak, aki ebben a században is, mint minden más században, meglátja, hogy a túlságosan nagy hatalom, kevés kézben összpontosítva, mindig ellensége volt az emberi boldogulásnak«.

Levele végén Priestley azt írja, hogy egyezik Ehrenburggal abban, hogy a Szovjetszövetség nem kívánja a háborút és az orosz nép irtózik még rá gondolni is. »Előttem azonban nem világos, — mondja — hogy az Önök vezetői valóban kívánják-e azt, ami ellentéte a háborúnak: az igazi békét, a saját életformáik között élő népek világegységét más népek állandó beavatkozása nélkül, mindent nyíltan és barátian, élvezve annak a gyümölcseit, amivel egyesek hozzájárulhatnak a világ civilizációjához«.

»Londonban én megteszek minden tőlem telhetőt — fejezi be levelét — ha Ön megkísérli, hogy valamit tegyen Moszkvában, Szerényen kezdhettük, a gyűlölet, a fanatizmus és türelmetlenség elkerülésével és jobban tisztelve az igazságot, mint a propagandát. Én osztozom Önnel a civilizációért való aggodalmában. Mi írók akkor szolgáljuk ezt legjobban, ha semmit sem írunk arról, ami a

világon a barbárságot táplálja s remélem, hogy a világ tart olyan soká, hogy mi találkozhassunk«.

★

Hans Thüring, az ismert osztrák fizikus, a békemozgalom egyik megalapítója Ausztriában, szintén válszójt Ilja Ehrenburg levelére. Ehrenburg javaslatát szűknek és elégtelennek tekinti. Megemlíti, hogy aki valóban békét akar, annak harcolnia kell a béke veszélyének gyökere ellen. »Szívesebben egyesülnék — írja Thüring — ha valamennyi ország írója nemcsak mások háborús uszítása ellen emelne szót, hanem azon uszítás ellen is, amelyet az ő országában végeznek«.

JUGOSZLAV NÉPI TÁNCOK WASHINGTONBAN

1950. január 30-án a pennsylvániai Duquesne University hallgatói Washingtonban népi ének- és tánc-estét tartottak. M. Guze szlovén eredetű tanáruk és karmesterük vezetésével a főiskolások a washingtoni közönségnek igen élvezetes, ritkán látott műsort nyújtottak.

A program két részből állott. Az első részben Jugoszlávia népeinek dalaival és táncszerepeivel. A közönség íjt a szép kőlokat élvezte, amiket stilizált népi viseletbe öltözött főiskolai hallgatók és hallgatónők mutattak be. Különösen jó benyomást keltettek a szólóénekesek és az énekkar. A második részben a fiatal művészek a többi szláv és egyéb népek dalait és táncait mutatták be. A program végén az egész, együttes mely benyomást kelto finálet adott.

Ez a fiatal együttes csak egy év óta áll Guze professzor irányítása alatt. Az együttesben Amerika minden részéből résztvesznek a főiskolások, akik többnyire jugoszláv származásúak. A »Tamburica« zenekar ugyanennek a professzornak a vezetésével már 13 éve működik, tagjai azonban minden évben változnak.

A lelkesült közönség több ízben is megismételtett egyes számokat a fiatal művészekkel. A hangverseny után az ifjak és leányok Szavica Koszánovicznak, Jugoszlávia volt washingtoni nagykövetének a vendégei voltak. Sokan közülük azt a kívánságukat nyilvánították, hogy szeretnék meglátogatni Jugoszláviát.